

﴿ 72. MEKTUP ﴾

٧٢- ﴿ الْمَكْتُوبُ الثَّانِي وَالسَّبْعُونَ إِلَى الْمَخْدُومِ زَادَةُ الْخَوَاجَةِ مُحَمَّدَ مَعْصُومٍ فِي بَيَانِ أَنْ مُعَامَلَةَ بَيْتِ اللَّهِ الْمُقَدَّسِ الْمُطَهَّرِ فَوْقَ التَّجَلِّيَّاتِ وَالظُّهُورَاتِ وَفَوْقَ الظُّهُورِ الْعَرْشِيِّ وَفِي بَيَانِ اللَّحَاقِ وَالْوُصُولِ إِلَى حَقِيقَةِ الْكَعْبَةِ وَشَوْقِ الصُّورَةِ إِلَى زِيَارَةِ صُورَةِ الْكَعْبَةِ الْمُعْظَمَةِ ﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى الظُّهُورُ الْعَرْشِيُّ وَإِنْ كَانَ فَوْقَ جَمِيعِ الظُّهُورَاتِ وَلَكِنَّ الْمُعَامَلَةَ الْمُرْتَبُوتَةَ بِبَيْتِ اللَّهِ الْمُقَدَّسِ الْمُطَهَّرِ فَوْقَ الظُّهُورَاتِ وَالتَّجَلِّيَّاتِ حَتَّى إِنْ ذَكَرَ اسْمُ الظُّهُورِ وَالتَّجَلَّى عَارٍ فِي ذَلِكَ الْمَحَلِّ وَالتَّجَلِّيَّاتِ وَالظُّهُورَاتِ حُكْمُهَا حُكْمُ مُحِيطِ الدَّائِرَةِ وَهَذِهِ الْمُعَامَلَةُ فِي حُكْمِ مَرَكِّزِ تِلْكَ الدَّائِرَةِ وَلَا شَكَّ أَنَّ مُحِيطَ الدَّائِرَةِ مَعَ وُجُودِ وَسَعَتِهِ ظِلُّ مَرَكِّزِ الدَّائِرَةِ فَإِنَّ نُقْطَةَ الْمَرَكِّزِ هِيَ الَّتِي وَسَعَتْ ظِلُّهَا وَظَهَرَتْ فِي صِفَةِ مَائَةِ نُقْطَةٍ وَصَارَتْ مُحِيطَ الدَّائِرَةِ وَالتَّعْبِيرُ بِالنُّقْطَةِ فِيمَا نَحْنُ فِيهِ مِنْ قِبَلِ التَّعْبِيرِ عَنِ الشَّيْءِ بِاقْرَبِ الْأَشْيَاءِ إِلَيْهِ وَلَا فَالْنُقْطَةُ أَيْضًا هُنَاكَ كَالدَّائِرَةِ مَفْقُودَةٌ لَا مَحَالَّ هُنَاكَ لِلظَّاهِرِ وَلَا لِلْمُظْهَرِ وَلَا مَسَاحٌ لِلْأَصْلِ وَلَا لِلظِّلِّ فَإِنَّ الْأَصْلَ أَيْضًا بَاقٍ فِي الطَّرِيقِ مِنَ الْوُصُولِ إِلَى قَصْرِ تِلْكَ الدَّوْلَةِ كَالظِّلِّ ﴿ شَعْرٌ ﴾

وَمَا أَبْدِيكَ مِنْ طَيْرِي عَلَامَةً * وَقَدْ أَصْحَى مِثْلَ عَنَقَاءَ وَهَامَةً

وَلِلْعَنَقَاءِ بَيْنَ النَّاسِ اسْمٌ * وَلَيْسَتْ لِاسْمِ طَيْرِي اسْتِدَامَةً

وَكَعْبَةُ أَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ الَّتِي هِيَ صَخْرَةُ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ يَكُونُ رُجُوعُ كِمَالَتِهَا وَظُهُورَاتِهَا فِي الْآخِرِ إِلَى كِمَالَاتِ هَذِهِ الْكَعْبَةِ الْمُعْظَمَةِ وَتَكُونُ تِلْكَ الْكِمَالَاتُ مُلْحَقَةً بِهَذِهِ الْكِمَالَاتِ فَإِنَّهُ لَا بُدَّ لِلْأَطْرَافِ مِنَ اللَّحُوقِ بِالْمَرَكِّزِ وَمَا لَمْ يَتَّصِلِ الطَّرْفُ بِالْمَرَكِّزِ الَّذِي هُوَ الطَّرِيقُ الْمُسْتَقِيمُ لَا يَجِدُ سَبِيلًا إِلَى الْمَطْلَبِ وَأَشَوْقَاهُ إِلَى لِقَاءِ الْكَعْبَةِ الْمُعْظَمَةِ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى "إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ

حُجَّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ " وَإِنْ تَيْسَّرَ
 لِلْحَاقِّ بِحَقِيقَةِ الْكَعْبَةِ بِفَضْلِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَحَصَلَ بَعْدَ الْحَاقِّ بِهَا تَرْقِيَاتٌ بِلَا نَهَايَةَ وَلَكِنْ
 شَوْقٌ مُلَاقَاةِ الصُّورَةِ إِلَى الصُّورَةِ مَوْجُودٌ وَقَدْ صَارَ الْحُجُّ فَرَضًا وَتَحَقَّقَ أَمْنُ الطَّرِيقِ أَيْضًا
 بِغَلَبَةِ السَّلَامَةِ وَالشَّوْقُ أَزِيدُ وَأَكْمَلُ أَيْضًا مِنْ فَرَضِيَّةِ الْحُجِّ وَمَعَ ذَلِكَ تَسْوِيفٌ فِي تَسْوِيفِ
 لَا تُسَاعِدُ الْأَسْتِخَارَةَ عَلَى السَّفَرِ كُلَّمَا كُنْتُ مُتَوَجِّهًا بِحُسْنِ التَّوَجُّهِ لَا يَنْكَشِفُ الْمَسِيرُ فِي
 الطَّرِيقِ وَلَا يَظْهَرُ الْوُصُولُ إِلَى الْكَعْبَةِ فِي النَّظَرِ وَمَاذَا تَصْنَعُ وَكُلُّ هَذِهِ الْأَعْذَارِ لَا تَجْدِي فِي
 تَأْخِيرِ آدَاءِ الْفَرَضِ يَنْبَغِي أَنْ تَخْرُجَ مِنَ الْبَيْتِ بِقَصْدِ آدَاءِ فَرَضِ الْحُجِّ بِتَوْفِيقِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى
 أَىِّ حَالٍ كَانَ وَإِنْ تَسِيرَ لِقَطْعِ الْمَرَاحِلِ فَإِنْ تَيْسَّرَ الْوُصُولُ فَنِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ وَإِنْ بَقِيَْنَا فِي
 الطَّرِيقِ فَلَرَجَاءُ نَقْدِ الْوَقْتِ "رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ"
 وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.

TÜRKÇE ANLAMI

İmam-ı Rabbanî bu mektubu değerli oğlu Hacı Muhammed Masum'a göndermiştir. Mektupta Allah'ın evi mukaddes Kabe'nin Allah ile olan ilişkisinin tecelli ve zuhurat ötesi olduğu ve Kabe'nin zuhurunun arşın zuhurundan daha üstün olduğu açıklanmaktadır. Ayrıca bu mektupta Kabe'nin hakikatine ulaşmak ve insanın suretinin Kabe'nin suretini ziyaret etme arzusundan da bahs edilmektedir.

Allah'a hamd, peygamberlere selam olsun.

Arşa ait zuhur her ne kadar bütün zuhurların üstünde olsa da Allah'ın Kabe-i Muazzama ile olan muamelesi zuhur ve tecellilerin ötesindedir. O kadar ki burada zuhur ve tecelli kelimesini kullanmak edebe aykırı olabilir. Tecelli ve zuhuratın hükmü dairenin kenarları gibidir. Bu muamele ise dairenin merkezi mesabesindedir. Unutulmamalı ki dairenin kenarı ne kadar geniş olsa da dairenin merkezinin bir gölgesidir. Zira dairenin merkez noktası, gölgesi yayılan ve yüz nokta sıfatında tezahür edip dairenin kenarını oluşturan şeydir. Bizim burada nokta tabirini kullanmamız bir şeyi ona en yakın şeyle ifade etmek kabildendir. Yoksa burada nokta da daire gibi bir hiç mesabesindedir. Burada ne zahır/görünenin ne de mazhar/görüntü yerinin sözü edilebilir. Bunlar gibi asıl veya gölgeden de burada söz edilemez. Zira bu devlete erişme konusunda asıl da gölge gibi henüz yola dahildir.

*Sana kaşınandan ne alamet göstereyim?
O Anka gibi bir vehim oldu
Anka'nın insanlar arasında ismi dolaşır
Benim kaşınımın sürekli bir ismi dahi yoktur.*

Beni İsrail'in peygamberlerinin kabesi olan Beytül-Makdis'in kayasının bütün kemâlât ve zuhuratı sonunda Kabe-i Muazzama'ya dönmüş ve bunlar Kabe-i Muazzama'nın kemalatına eklenmiştir. Zira kenarların mutlaka merkeze bitişmesi gerekir. Kenarlar dosdoğru yol olan merkezle bütünleşmedikçe matluba yol bulamaz. Vah onun Kabe-i Muazzama'ya kavuşma arzusununa! Cenab-ı Allah şöyle buyurur: *"Şüphesiz, âlemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev (mâbet), Mekke'deki (Kâbe)dir. Orada apaçık nişâneler, (ayrıca) İbrahim'in makamı vardır. Oraya giren emniyette olur. Yoluna giciii yetenlerin o evi hacetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnîdir."* (Âl-i İmran, 96, 97)

Allah'ın lütfuyla Kabe'nin hakikatine erip sonsuz terakkilere nail olmak müyesser olduysa da suretimizin Kabe'nin suretine olan iştıyakı hala sürmektedir. Artık üzerimize hac farz olmuştur. Ayrıca tam anlamıyla yol emniyeti de sağlanmış durumdadır. İştıyakımız da hacın farzietinden kat kat fazladır. Bütün bunlara rağmen hac işi sürekli gecikmektedir. Sefer hakkında yaptığım istiharelerden olumlu sonuç alamadım. Her defasında iyi bir teveccühle bu işe yönelmeme rağmen yola çıkmam yönünde bir keşif olmuyor ve manevî bakışında Kabe'ye ulaşabileceğimi göremiyorum. Ne yapabiliriz ki? Bütün bu mazeretler farz olan bir ibadetin geciktirilmesine sebep teşkil edemez. Durumum ne olursa olsun Allah'ın tevfiğiyle hac farızımı yerine getirmek üzere evden çıkmalı ve yol boyu konakları geçip Kabe'ye varmak üzere yola düşmeliyim. Şayet Kabe'ye varabilirsem ne mutlu! Eğer yolda kalırsam tek sermayem ümidumdur. *"Ey Rabbimiz! Nârumuzcu bizim için tamamla, bizî bağışla; çünkü sen her şeye kadîrsin"* (et-Tahrîm, 08) Allah (celle celalühü) Muhammed'e, onun aile ve ashabına salat ve selam etsin...

KELİME ANLAMI

72. *إِلَى الْمَخْدُومِ* (Kime gönderilmişti) Yetmiş ikinci mektup *الْمَكْتُوبُ الثَّانِي وَالسَّبْعُونَ* 72. *زَادَهُ* Mahdumzâde (oğlu) *الْخَوَاجَةُ مُحَمَّدٌ مَعْصُومٌ* Hâce Muhammed Masum'a *هَكَذَا* *فِي بَيَانٍ* Şunun beyanındadır ki, Allah'ın evinin muamelesi *فَوْقَ التَّجَلِّيَّاتِ* *الْمُقَدَّسِ الْمُطَهَّرِ* Pak ve temiz olan (evinin muamelesi) *وَفَوْقَ الظُّهُورِ الْعُرْشِيِّ* Ve arşın zuhurunun *وَالظُّهُورَاتِ*

olarak وَهَامَهُ *(Ne gibi?)* Anka kuşu gibi مِثْلَ عَنَقَاءَ *(Ne gibi?)* Şüphesiz o oldu وَقَدْ أَضْحَى Vehim
وَلَيْسَتْ *(Ne?)* Bir isim اسمُ *(Ne?)* İnsanlar arasında بَيْنَ النَّاسِ *(Nereden?)* Anka için vardır وَلِلْعَنَاءِ
Halbuki yoktur *(Neden?)* لاسم طَيْرِي *(Neden?)* Benim kuşumun ismi için استِدَامَةً *(Ne?)* Devamlılık

Salat-u عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Beni İsrail peygamberlerinin kabesi وَكَعْبَةُ أَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ
selam onların üzerine olsun هِيَ الَّتِي كِي, o صَخْرَةُ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ Beytül Makdes kayasıdır
فِي *(Ne zaman?)* Bütün kemâlât ve zuhuratın dönüşü رُجُوعٌ كَمَا لَاتَهَا وَظُهُورَاتَهَا *(Ne?)* Olur يَكُونُ
Sonunda *(Nereye olur?)* Bu Kabe-i Muazzama'nın كَمَا لَاتَ هَذِهِ الْكَعْبَةِ الْمُعْظَمَةَ *(Nereye?)* Ve bu kemâlât katılmış olur بِهَذِهِ *(Ne?)*
Kenarlara *(Ne?)* لِّلْأَطْرَافِ *(Nereye?)* Zira gereklidir فَانَّهُ لَا بُدَّ *(Ne?)* Bu kemâlâta كَمَا لَاتَ
Kenar bitişmedikçe *(Nereye?)* وَمَا لَمْ يَتَّصِلِ الطَّرْفُ بِالْمَرْكَزِ *(Nereye?)* Katılmak
Bulamaz *(Ne?)* لَا يَجِدُ *(Ne?)* O dosdoğru yoldur هُوَ الطَّرِيقُ الْمُسْتَقِيمُ *(Ne?)* O merkez ki, بِالْمَرْكَزِ الَّذِي
Yol *(Nereye?)* إِلَى الْمَطْلَبِ *(Nereye?)* Vah onun arzusuna *(Nereye olan arzusu?)* وَاشَوْقَاهُ *(Nereye?)* Allah Teâlâ bu-
yurdu ki: لِلَّذِي *(Ne?)* Muhakkak insanlar için kurulan ilk ev (mabet) اِنْ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ
Alemlere bereket ve hida- *(Nasıl kurulmuştur?)* وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ *(Ne?)* Mekke'de olandır بِكَكَّةِ
Orada apaçık deliller vardır *(Nasıl?)* فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ *(Ne?)* Olarak مقامِ إِبْرَاهِيمَ
Emniyette olur كَانَ *(Ne?)* Kim oraya girerse اَمْنًا وَمَنْ دَخَلَهُ *(Ne?)* İbrahim'in makamı vardır
Yoluna *(Ne?)* حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا *(Ne?)* Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır
Kim inkar ederse (bilmelidir ki,) وَمَنْ كَفَرَ *(Ne?)* Kim hac etmesi evi hac etmesi gücü yetenlerin o evi
Her ne ka- *(Ne?)* وَإِنْ تَبَسَّرَ لِلْحَقِّ *(Ne?)* Muhakkak Allah bütün alemlerden müstağnidir عَنِ الْعَالَمِينَ
Kabe'nin hakikatına *(Ne ile?)* بِحَقِيقَةِ الْكَعْبَةِ *(Ne?)* nasip olsa da
Allah Subhânehu'nun fazlı ile وَحَصَلَ *(Neden sonra?)* Ve hasıl olsa da
Sonsuz terakkiler *(Ne?)* بِلَا نِهَآيَةٍ *(Ne?)* Kabe'nin hakikatına erdikten sonra
Surete *(Neden?)* إِلَى الصُّورَةِ *(Nereye?)* Fakat suretin kavuşma arzusu وَلَكِنْ شَوْقٌ مُلَاقَاةِ الصُّورَةِ
Ve gerçekleşti وَتَحَقَّقَ *(Ne?)* Şüphesiz hac farz oldu وَقَدْ صَارَ الْحِجُّ فَرْضًا *(Ne?)* Mevcuttur مَوْجُودٌ
Selametın fazla olmasıyla *(Ne ile?)* بِغَلَبَةِ السَّلَامَةِ *(Ne?)* Yol emniyeti de *(Ne?)* أَيْضًا *(Ne?)*

